

Litteraturhuset Trampolin

Verksamhetsplan 2017

BAKGRUND

Den 1 juli 2013 startade den nya verksamheten Litteraturhuset för och barn och unga (numera Litteraturhuset Trampolin) i Sandviken. Starten hade föregåtts av ett treårigt projekt – litteraturhusprojektet – där förutsättningarna för ett lokalt placerat och regionalt verkande litteraturhus hade undersökts och provats.

Satsningen på ett litteraturhus stämde väl överens med den av Sandvikens kommunfullmäktige antagna Vision 2025, som bland annat lyfter fram det livslånga lärandet, kommunikationen mellan människor, öppna mötesplatser och möjligheten att förverkliga drömmar och livsprojekt i ett öppet och demokratiskt samhälle.

Inspirationen till ett litteraturhus i Sandviken kom från litteraturhuset Lesart i Berlin via den regionala biblioteksverksamheten och projektet Läskonster, som bedrevs 2007-2010. Det centrala syftet med uppbyggnaden av ett litteraturhus för barn och unga är att det ska verka för barns och ungas läs- och språkutveckling genom olika estetiska uttrycksformer och i samverkan med alla aktörer som finns runt barnen och ungdomarna.

UTGÅNGSPUNKTER

Literacy-begreppet och ett multimodalt synsätt

Med framväxten av det forskningsfält som idag kallas New Literacy Studies har förhållningssättet till vad text och textanvändning är ändrats. Istället för att rikta fokus mot den enskildes tekniska färdigheter förläggs literacy till den sociala verklighet där individen lever sitt liv och praktiserar läsande och skrivande. Literacy blir därmed en kompetens att kunna avläsa mycket mer än bara bokstäver och ord. Det är en kulturell kompetens som handlar om att kunna avläsa ett komplext samhälle, dess normer, mönster och texter.

Inom literacyforskningen har under senare år även ett multimodalt perspektiv på lärande och meningsskapande blivit alltmer framträdande. Enligt det multimodala synsättet behöver barnen många olika sätt att gestalta sitt kunnande. Barnen skapar mening genom olika språkliga och estetiska uttrycksformer.

Litteraturhuset ska i verksamheten förhålla sig till, fördjupa och utveckla dessa teorier från forskningsvärlden och samtidigt skapa möten mellan teorierna och den praktik och erfarenhet som finns i kultursektorn kring estetiska uttrycksformers effekter på språkutveckling.

Ryggsäcksmetaforen

Den australienske läraren Pat Thomsons har introducerat metaforen ”ryggsäck” för att förklara det sociala, kulturella och språkliga kapital som barn bär med sig. En del barn bär med sig kunskaper och erfarenheter i sina ”ryggsäckar” som de aldrig får visa upp. Andra

hittar möjligheter att visa sina förmågor. Litteraturhuset ska bidra till att ge alla barn samma rätt till sin egen berättelse och möjlighet att få packa upp sin ryggsäck.

Barnperspektivet och barnets perspektiv

Barnperspektiv innebär att vuxna, så långt som möjligt, sätter sig in i barnets situation för att bättre kunna ta tillvara barnets intresse, tolka vad barnet behöver och vad som passar barnet och verka för barnets bästa.

Barnets perspektiv är barns egna uttryckta åsikter och önskemål, barnets egen berättelse och tolkning.

Litteraturhusets verksamhet ska ske med ett tydligt barnperspektiv och samtidigt verka för att barnets perspektiv tillgodoses i högre utsträckning än idag. Verksamheten ska ske med utgångspunkt från barnens egna idéer, lust och experimenterande och utforska vad vi vuxna kan lära oss av barnen.

Barnkonventionen är en självklar utgångspunkt för arbetet. Barn och unga ska vara skapande och medskapande i processen. Verksamheten ska utgå från barns och ungas verklighet, där ny teknik och sociala medier skapar nya sätt att läsa, skriva och uttrycka sig.

Ytterst finns för Litteraturhuset ett demokratiskt syfte som handlar om barns rätt att uttrycka sig, bli lyssnade till och vara delaktiga i kulturlivet och i samhället.

VISION

Litteraturhuset Trampolin ska vara unik läs- och språkstimulerande verksamhet för och med barn och unga där berättelser får liv genom olika estetiska uttrycksformer.

Litteraturhuset Trampolin ska erbjuda barn och unga många olika möjligheter att uttrycka sin livserfarenhet, ta del av andras berättelser, bearbeta känslomässiga upplevelser, skapa mening och forma sin identitet. Verksamheten ska bidra till ökat självförtroende, stolthet, trygghet och framtidstro för barn och unga i Sandviken och Gävleborg.

Litteraturhuset Trampolin ska vara viktigt för den enskilda individen och för samhället.

METOD/ARBETSSÄTT

Verksamheten Litteraturhuset Trampolin bedrivs i tre delar; våra lokaler - lär- och upplevelsemiljön, kunskapscentret och forskningsresursen.

Litteraturhuset ska ha ett utforskande arbetssätt och undersöka hur nya metoder för läs- och språkstimulans kan tas fram samtidigt som det redan pågående arbetet lyfts fram och stärks. En ökad samverkan mellan hemmen, kultur- och fritidsverksamheterna och skolan förstärker föräldrarnas roll och uppmärksammar barnens ställning som samhällsmedborgare, individer och elever.

SYFTE

Att bidra till barn och ungas språkutveckling genom olika estetiska uttrycksformer med fokus på berättande.

MÅLGRUPPER

Målgrupp för verksamheten är barn i åldrarna 0-18 år i Sandvikens kommun och Gävleborgs län. Verksamheten ska vara anpassad för ALLA barn oavsett kön, ev. funktionshinder och social eller kulturell bakgrund och ska särskilt utveckla metoder anpassade för barn med annat modersmål än svenska.

De vuxna som i sitt yrkesutövande, ideellt eller privat har betydelse för barns och ungas möjligheter att skapa berättelser och utveckla sitt språk är också en viktig målgrupp.

ORGANISATION OCH SAMVERKAN

Litteraturhuset Trampolin är en del av kultur- och fritidsförvaltningen i Sandviken och ingår i samma enhet som biblioteket

Två heltidsanställda verksamhetsutvecklare leder och fördelar det dagliga arbetet. En deltidsanställd bibliotekarie och en deltidsanställd bildpedagog arbetar med att planera och leda arbetet med barngrupper i den öppna verksamheten och i verksamheten riktad mot förskola och skola.

Viktiga samarbetspartners för Litteraturhuset Trampolin är de olika verksamheterna inom Kulturcentrum, skolor och förskolor, kommunens barn- och ungdomsstrateg, de regionala barnkulturkonsulenterna, representanter från länets övriga kommuner och läs- och språkutvecklande verksamheter i övriga Sverige och i andra nordiska och europeiska länder.

Till projektet Trampolin-modellen knyts en referensgrupp med representanter från skola, bibliotek, kulturskola, allmänkultur, minst en regional kulturinstitution och högskola/universitet.

DELAKTIGHET OCH DELTAGANDE

Mål

- Barn och unga har varit delaktiga i planering, genomförande och utvärdering av vår verksamhet på olika sätt.
- Vi har ökat antalet deltagare med annat modersmål än svenska på Fantasifabriken.

Aktivitet

- Genomföra minst en brukarundersökning för barn och en för vuxna.
- Samarbeta med bibliotekarie med ansvar för nyanlända/personer med annat modersmål än svenska.

ÖPPEN VERKSAMHET OCH PROGRAM FÖR FÖRSKOLA OCH SKOLA

Mål

- Vi har spridit våra läs- och språkutvecklande metoder både i program för skola/förskola och digitalt.
- En breddad grupp barn och unga känner till Trampolin och har fått möjlighet att ta del av verksamhet i våra lokaler.
- Barn och unga i Sandvikens kommun har fått möjlighet att uttrycka sig för en autentisk publik och därmed delta i kulturlivet och samhället.

Aktiviteter

- Samarbeta med andra verksamheter på Kulturcentrum kring nytt högläsnings- och skaparprojekt för mellanstadiet.
- Ta fram och genomföra minst ett nytt program för förskola/skola.
- Marknadsföra våra framtagna pedagogiska material och metoder digitalt och på Studsa.
- Fortsätta bedriva kvalitativ öppen verksamhet för barn i olika åldersgrupper som t ex Fantasifabriken och Mellis.
- Utredda möjligheten att utöka verksamheten för fler målgrupper i samarbete med övriga verksamheter på Kulturcentrum.
- Genomföra minst en riktad aktivitet för barn med annat modersmål än svenska.
- Samarbeta med övriga verksamheter i Kulturcentrum och delta i gemensamma aktiviteter som t ex kulturdagar, familjelördagar och Sandvikendagarna.
- Genomföra minst en kurs för ungdomar.
- Genomföra minst två utställningar i Tillgången där barn och unga från Trampolin deltar.
- Publicera barns skapade verk digitalt, i tryckt form och i våra lokaler.

KUNSKAPSSPRIDNING OCH OMVÄRLDSBEVAKNING

Mål

- Litteraturhuset Trampolin har samverkat med andra läs- och språkutvecklande verksamheter och har deltagit i minst tre regionala, nationella och/eller internationella nätverk.
- Vi har spridit kunskap om ny forskning och aktuella händelser inom vårt område i våra kanaler och via föreläsningar.
- Vi har erbjudit minst en föreläsning med forskning som grund och bidragit till minst en forskningsstudie.
- Litteraturhuset Trampolin har omnämnts positivt i media vid minst tio tillfällen.
- Vi har fått minst 50 fler följare på Facebook och ökat antalet besökare på bloggen med minst 10 %.

Aktivitet

- Delta i ett internationellt samarbete och leda berättarworkshops under firandet av Århus som kulturhuvudstad.
- Upprätthålla kontakten med Sydkustens Ordkonstskola i Finland.
- Delta i det regionala barnkulturnätverket, samt samarbeta med de regionala kulturinstitutionerna.
- Samarbeta med Folkbiblioteket i Dela läslust.
- Ta del av ny forskning.
- Samarbeta med Högskolan i Gävle kring gemensamma forskningsstudier samt delta i ECE-gruppen (Early Childhood Education).
- Arrangera en föreläsning med Carina Fast för pedagoger i länet.
- Skicka pressmeddelande vid större arrangemang och nya aktiviteter.
- Publicera ett blogginlägg varje vecka under terminerna, och skicka ut minst fyra nyhetsbrev.

TRAMPOLIN-MODELLEN

Mål

- Erfarenheterna från Litteraturhuset Trampolins hittills genomförda verksamhet har förtydligats och formulerats i en samling texter.
- Minst fem utbildningsmoduler har tagits fram med utgångspunkt i texterna.

Aktivitet

- Tillsätta en referensgrupp och genomföra minst två möten under året.
- Benämna och beskriva våra arbetsmetoder utifrån teori och praktik.
- Ta fram en skrift i samarbete med t ex redaktör, formgivare och skribenter.
- Ta fram utbildningsmoduler med utgångspunkt i texterna.

EKONOMI

Mål

- Vi har en budget i balans.

Aktivitet

- Avstämning med chef och/eller ekonom minst två gånger varje termin.

UPPFÖLJING OCH UTVÄRDERING

Mål och aktiviteter utvärderas på planeringsmöten i slutet av varje termin.